

ВИСНОВОК
антикорупційної експертизи проєкту Закону України
«Про деколонізацію гуманітарної сфери України»

Картка проєкту

Ініціатор(и) законопроєкту: Княжицький М.Л., Фріз І.В., Бондар М.Л. та інші	Мета проєкту Закону – встановлення уніфікованих правил позбавлення України від імперського, постімперського, радянського символізму, інших символів російської імперської гегемонії в українському публічному просторі, культурі, освіті, архітектурі, засобах масової інформації (медіа), топоніміці тощо	Проєкт Закону (№ 7721 від 01.09.2022)
--	--	---------------------------------------

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами проведення антикорупційної експертизи проєкту Закону України «Про деколонізацію гуманітарної сфери України» (далі – проєкт Закону) Національне агентство ідентифікувало корупціогенні фактори, зокрема щодо надання повноважень центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури, затверджувати власним актом додаткові підстави для відмови у наданні індивідуального погодження.

Опис виявлених корупціогенних факторів

Необґрунтоване встановлення положень відсильного характеру щодо врегулювання відносин у сферах з високим рівнем корупційних ризиків за допомогою нормативно-правових актів нижчого рівня

У ч. 1 ст. 7 проєкту Закону пропонується встановити, що пам'ятники (монументи), меморіальні дошки, інші пам'ятні знаки, присвячені будь-яким фізичним особам, подіям в історії України та світу, споруджуються, створюються, встановлюються в публічних місцях виключно за наявності індивідуального погодження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури.

Також у цій статті проєкту Закону пропонується визначити підстави для відмови у наданні індивідуального погодження.

Водночас зазначається, що додаткові підстави для відмови у наданні індивідуального погодження визначаються Положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури (абз. 6 ч. 5 ст. 7).

Для отримання індивідуального погодження необхідно подати до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури, відповідну заяву.

Процедура отримання індивідуального погодження в розумінні Закону України «Про адміністративні послуги» має ознаки адміністративної послуги.

У ч. 1 ст. 5 зазначеного Закону встановлено обов'язкову вимогу щодо необхідності вичерпного врегулювання надання адміністративних послуг виключно законами.

Таким чином, встановлення додаткових підстав для відмови у наданні індивідуального погодження на рівні підзаконного акта не враховує вимог ч. 1 ст. 5 Закону. Відсутність законодавчо визначених вимог до зазначеної процедури створює ризик корупційних зловживань та безпідставних відмов.

Крім того, відповідно до ст. 5 цього Закону виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються: найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання; суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги; перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; платність або безоплатність надання адміністративної послуги; граничний строк надання адміністративної послуги; перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги.

Однак проектом Закону не встановлюються:

перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання послуги;
платність або безоплатність надання послуги;
граничний строк надання послуги;
перелік підстав для відмови у наданні послуги.

Відсутність чітко визначеної процедури індивідуального погодження наділяє посадових осіб широкими дискреційними повноваженнями щодо прийняття відповідних рішень на власний розсуд.

Аналогічні зауваження стосуються й запропонованих проектом Закону змін до Законів України «Про культуру» та «Про освіту».

Рекомендації НАЗК:

абз. 6 ч. 5 ст. 7 проекту Закону – виключити;
привести положення проекту Закону у відповідність до Закону України «Про адміністративні послуги» в частині встановлення:
переліку та вимог до документів, необхідних для отримання послуги;
платності або безоплатності надання послуги;
граничного строку надання послуги;
вичерпного переліку підстав для відмови у наданні послуги;
у ст.ст. 12¹ і 22¹, якими пропонується доповнити Закони України «Про культуру» та «Про освіту», ч.ч. 5 та 4 відповідно – виключити.

Висновок:

проект Закону містить корупціогенні фактори та потребує доопрацювання з урахуванням наведених рекомендацій.

Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції

Олександр НОВІКОВ